

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivany Kotrčové a soudkyň JUDr. Olgy Petrové a Mgr. Pavly Polednové ve věci

žalobkyně: **Helena H.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátem JUDr. Stanislavem Brunckem, Ph.D.
sídlem Benešova 628/12, 602 00 Brno

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, IČO 69797111
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o náhradu škody, o náhradu nemajetkové újmy a o omluvu,
k odvolání žalobkyně a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 11. srpna 2016, č.j. 15 C 39/2013-391

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve vyhovujícím výroku o věci samé (II.) **potvrzuje**, v zamítavém výroku o věci samé (II.) **se potvrzuje** co do zamítnutí žaloby o zaplacení částky 2 400 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 12.4.2013 do zaplacení, ve výroku III. o nákladech řízení **se mění** jen tak, že jejich výše činí 80 228,64 Kč, jinak **se rovněž potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

1. Žalobkyně se domáhala na žalované náhrady škody, náhrady nemajetkové újmy a omluvy. Tvrdila, že byla společně se svým manželem trestně stíhána pro přečin neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo nebytovému prostoru, že jí dne 15.9.2010 bylo sděleno obvinění, řízení následně probíhalo u Okresního soudu ve Vyškově pod sp. zn. 1 T 235/2010, rozsudkem ze dne 28.2.2012 byla zproštěna obžaloby z důvodu, že skutek nebyl trestným činem. K odvolání státního zástupce Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 3.5.2012, č.j. 8 To 158/2012-601, rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný potvrdil. V rámci předběžného uplatnění nároku u žalované se žalobkyně domáhala náhrady škody spočívající ve vynaložených nákladech na právní zastoupení a odškodného za nemajetkovou újmu, na náhradu nemajetkové újmy jí byla vyplacena částka 20 000 Kč. Na odškodnění nemajetkové újmy požadovala zaplacení částky 2 480 000 Kč s příslušenstvím, spolu s tím poskytnutí satisfakce uveřejněním omluvy žalované za nezákonné trestní stíhání v deníku Mladá fronta Dnes. Na náhradě škody se domáhala zaplacení částky 28 545 Kč, sestávající z částek 19 080 Kč za vynaložené náklady obhajoby v trestním řízení, 6 465 Kč na cestovních nákladech a 3 000 Kč za náklady zastoupení advokátem při předběžném projednání nároku u žalované. Nárok na náhradu nemajetkové újmy odůvodnila tím, že se jednalo o ztrátu časových možností, když trestní stíhání bylo neúčelné a zbytečné, prožila je v nejistotě, orgány činné v trestním řízení pochybily ve svém úsudku, pochybení nenapravily a pokračovaly v bezpráví vůči ní. Musela jezdit na soudní jednání a účastnit se i dalších úkonů orgánů činných v trestním řízení. Tento čas mohla věnovat své rodině, podnikání, svým zájmům a přátelům. Neustálá obrana v řízení jí i jejího manžela stála značné úsilí, finance a čas. Další újmu žalobkyně spatřovala v tom, že utrpěla její dobrá pověst, lidská důstojnost a dobré jméno, v očích veřejnosti získala neoprávněnou nálepku pachatelky trestného činu, o ní i jejím manželovi se v okolí bydliště a města, v němž bylo trestní stíhání vedeno, rozšířily pomluvy o tom, že jsou problémovými osobami. Trestní stíhání vedlo ke snížení vážnosti, kterou s manželem požívali, což se projevilo v běžném společenském styku i ve styku s úřady. V její provozovně se v souvislosti s trestním stíháním několikrát objevila policejní hlídka což přispělo k tomu, že ji zákazníci předem odsoudili jako osobu, která něco provedla. Okresní soud ve Vyškově v dané věci používal nepřiměřených prostředků, nebyl nestranný a nezávislý a jednal jen tak, jak určoval státní zástupce, pochybil při doručování písemností manželovi prostřednictvím policejních orgánů, byť k takovému postupu nebyl důvod, jednalo se o zneužití občanskoprávního sporu v trestním řízení, přičemž orgány činné v trestním řízení byly několikrát upozorňovány na zásadu subsidiarity trestní represe a odkazovány na rozhodnutí Ústavního soudu II. ÚS 372/03. Do zahájení trestního stíhání vedla ničím nerušený běžný rodinný život a udržovala běžný společenský styk s přáteli, stres a psychický nátlak z trestního stíhání způsobil, že žalobkyně byla nervózní, psychicky napjatá, což se projevilo i na množství hádek, sporů a nedorozumění s manželem. Prožila stres a napětí, které se projevilo do jejího psychického zdraví, byla poškozena její důvěra v Českou republiku jako demokratický stát a v její orgány a instituce.
2. Žalovaná souhlasila s tím, že žalobkyně u ní nároky předběžně uplatnila, poukazovala na to, že jí zejména s ohledem na délku trestního řízení (1 rok a 8 měsíců) a s ohledem na výši hrozícího trestu (odnětí svobody až na dvě léta nebo peněžitý trest) na náhradu nemajetkové újmy vyplatila 20 000 Kč, rovněž poukazovala na to, že na délce a plynulosti předmětného trestního řízení se negativně podílel manžel žalobkyně.
3. Rozsudkem ze dne 27.6.2013 č.j. 15 C 39/2013-105 soud I. stupně žalobkyni přiznal na náhradě nemajetkové újmy 50 000 Kč, na náhradě nákladů obhajoby 19 080 Kč, ve zbylém rozsahu žalobu, včetně požadavku na omluvu, zamítl. K odvolání žalobkyně i žalované Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 24.6.2014 č.j. 17 Co 433/2013-244 rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku o omluvě zrušil a věc postoupil Městskému soudu v Praze jako soudu I. stupně, odvolání žalobkyně co do částek 6 465 Kč na cestovních nákladech a 3 000 Kč za náklady zastoupení advokátem při předběžném projednání nároku odmítl, jinak rozsudek v zamítavém výroku potvrdil, vyhovující výrok změnil tak, že zamítl žalobu o zaplacení částky 50 000 Kč s částí

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

příslušenství a část příslušenství z částky 19 080 Kč. K dovolání žalobkyně Nejvyšší soud ČR rozsudkem ze dne 9.12.2015 č.j. 30 Cdo 461/2015-325 zrušil rozsudek odvolacího soudu ve výroku týkajícím se omluvy, ve výroku jímž byl potvrzen zamítavý výrok rozsudku soudu I. stupně a ve výroku jímž byl změněn rozsudek soudu I. stupně ohledně částky 50 000 Kč s příslušenstvím a výroky o nákladech řízení, zrušil rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku o zaplacení 50 000 Kč s příslušenstvím, v zamítavém výroku co do 2 430 000 Kč s příslušenstvím, v zamítavém výroku o omluvě a výroky o nákladech řízení a v tomto rozsahu věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení, jinak dovolání odmítl (co do 6 465 Kč, 3 000 Kč a úroku z částky 19 080 Kč).

4. Nyní napadeným rozsudkem soud I. stupně řízení o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala omluvy za nezákonné trestní stíhání zveřejněné v deníku Mladá fronta Dnes zastavil (výrok I.), žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni částku 80 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 12.4.2013 do zaplacení, do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok II), žalobu o zaplacení částky 2 400 000 Kč s úrokem z prodlení od 5.2.2013 do zaplacení a o úrok z prodlení z částky 80 000 Kč od 5.2.2013 do 11.4.2013 zamítl (výrok II.), žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 102 467 Kč, do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok III.).
5. Po provedeném dokazování vyšel ze zjištění, že trestní stíhání žalobkyně a jejího manžela vedené u Okresního soudu ve Vyškově pod sp. zn. 1 T 235/2010 pro trestný čin podle § 208 odst. 2 trestního zákoníku bylo zahájeno dne 15.9.2010. Manžel žalobkyně opakovaně podával námitky podjatosti, proti státnímu zástupci, proti soudkyni, námitku proti přibrání znalce, opravné prostředky proti rozhodnutím o těchto námitkách, ke znalci se dostavil až na čtvrtý termín, odmítl odpovídat na jeho dotazy, v průběhu trestního řízení žalobkyně a její manžel odjeli na dovolenou do Thajska, manžel žalované se nedařilo doručovat, byl vydán příkaz k jeho zatčení, byl vzat do vazby, svým postojem a přístupem k věci v průběhu trestního řízení způsoboval průtahy. Rozsudkem Okresního soudu ve Vyškově ze dne 28.2.2012, č. j. 1 T 235/2010-520 byli žalobkyně a její manžel zproštěni návrhu na potrestání, neboť skutek není trestným činem-přečinem. Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 3.5.2012, č. j. 8 To 158/2012-601, bylo zamítnuto odvolání státního zástupce a rozsudek nabyl téhož dne právní moci. Rozsudkem Okresního soudu ve Vyškově ze dne 6.12.2013, č.j. 3 C 412/2007-254, byla zamítnuta žaloba Michala I. proti žalobkyni a jejímu manželovi, kterou se domáhal, aby jim byla uložena povinnost zajistit do specifikovaného bytu dodávku tepla a teplé vody, bylo částečně vyhověno žalobě na vrácení záloh na dodávku tepla a teplé vody, byla zamítnuta žaloba na vrácení záloh na vodné a stočné a o uložení povinnosti žalovaným poskytnout slevu. Žalobkyně byla v době trestního stíhání nervózní, podrážděná, v profesní činnosti byla nesoustředěná a dělala chyby. Zahájení trestního stíhání pro ni bylo šokující, v průběhu trestního stíhání na ně musela stále myslet, byla nervózní a neměla tolik času na podnikání, musela chodit na schůzky s advokátem a k soudům. Vše řešila doma s manželem a nemohla se plně soustředit na práci. Kdyby byla odsouzena, hrozilo by jí, že by mohla přijít o práci a živnostenské oprávnění. Vlastní tři provozovny, v nichž se prodávají knihy, drogistické a papírenské zboží, zaměstnává jedenáct až dvanáct zaměstnanců, v provozovně je každý den. Jejimi koníčky jsou procházky do přírody a do lesa, jízda na kole a koupání se. Po dobu trestního stíhání musela na jeho průběh myslet i při zmíněných aktivitách, a neměla z nich radost. V dané době také začali rekonstruovat dům. Písemnosti v rámci trestního stíhání jí byly obvykle doručovány poštou. Několikrát se stalo, že bylo doručováno policií i v provozovně.
6. Zjištěný skutkový stav soud I. stupně posoudil po právní stránce podle zákona č. 82/1998 Sb., dospěl k závěru, že v trestním stíhání žalobkyně došlo k vydání nezákonného rozhodnutí - sdělení o zahájení trestního stíhání dne 15. 9. 2010, které bylo „zrušeno“ tím, že Okresní soud ve Vyškově rozhodl rozsudkem ze dne 28.2.2012, v němž shledal, že skutek nebyl trestným činem, což potvrdil Krajský soud v Brně usnesením ze dne 3.5.2012, že stát odpovídá za škodu způsobenou zahájením

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu. Zabýval se otázkou, zda žalobkyni vznikla v souvislosti s uvedeným odpovědnostním titulem nemajetková újma, jaká forma odškodnění připadá v úvahu. S odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu zdůraznil, že každé trestní stíhání představuje významný zásah do soukromého a osobního života trestně stíhaného a negativně se dotýká jeho cti a dobré pověsti, že takový zásah je o to intenzivnější, prokáže-li se následně, že se skutek z něhož byl jednotlivec obviněn nestal, případně nebyl trestným činem, že při posuzování otázky, zda nezákonným rozhodnutím vznikla nemajetková újma je třeba si uvědomit, že vznik nemajetkové újmy zpravidla nelze dokazovat, neboť jde o stav myslí poškozeného, je třeba zvažovat, zda vzhledem ke konkrétním okolnostem případu by se i jiná osoba v obdobném postavení mohla cítit dotčena ve složkách tvořících ve svém souhrnu nemajetkovou sféru jednotlivce. Rovněž zdůraznil, že forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti.

7. Hodnotil, s odkazem na rozhodnutí NS sp. zn. 30 Cdo 4280/2011, povahu trestní věci, délku soudního řízení a následky způsobené trestním řízením v osobní sféře poškozené osoby. Konstatoval, že žalobkyně byla stíhána pro přečin neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo nebytovému prostoru, jehož se spolu s manželem měla dopustit ve vztahu k nájemci M. I., že jí byl kladen za vinu toliko přečin, s nízkou trestní sazbou. Pokud jde o délku trestního stíhání, konstatoval, že trvalo od 15.9.2010 do 3.5.2012, že se na délce tohoto řízení významně podílel manžel žalobkyně svým obstrukčním chováním, uzavřel, že délka trestního řízení byla přiměřená konkrétním okolnostem. Pokud jde o dopady trestního stíhání do sféry poškozené, vzal v úvahu, že žalobkyně byla osobou dříve netrestanou, bezúhonnou, s dobrou pověstí, že se účastnila úkonů trestního řízení, které znamenaly ztrátu jejího času, byla omezena na osobním, ale i profesním životě, byla dotčena její čest, lidská důstojnost a dobré jméno, došlo k zásahu do její psychické sféry, neboť nervozita a nejistota ohledně možného odsouzení byla přítomna po celou dobu trestního stíhání, přičemž na takto zásadní věc nelze nemyslet.
8. Pro porovnání s obdobnými případy odkázal na rozhodnutí NS sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, v němž hrozil poškozenému vyšší trest, řízení trvalo déle, věc byla medializována a poškozený byl osobou vykonávající veřejnou funkci, soudem I. stupně se mu dostalo odškodnění ve výši 150 000 Kč, dovolacím soudem bylo odškodnění shledáno nízké. Poukázal rovněž na rozsudek v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 26 C 297/2011, na který odkazovala žalobkyně, v němž se poškozenému dostalo výsledně odškodnění 262 667 Kč, poškozenému však hrozil v porovnání s žalobkyní vyšší trest odnětí svobody, případ byl masivně medializován a řízení trvalo delší dobu. Dospěl k závěru, že při absenci srovnávací judikatury vyšších soudů, podle níž by přiměřenou částkou zadostiučinění byly 2 000 000 Kč, je částkou, která je schopna reparovat nemajetkovou újmu žalobkyně za vzniklou nemajetkovou újmu částka 100 000 Kč, z níž 20 000 Kč jí již bylo žalovanou vyplaceno, žalobkyni proto přiznal náhradu ve výši 80 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 12.4.2013 do zaplacení, žalobu o zaplacení 2 400 000 Kč s úrokem z prodlení od 5.2.2013 do zaplacení a o úrok z prodlení z částky 80 000 Kč za dobu od 5.2. do 11.4.2013 zamítl.
9. O nákladech řízení rozhodl podle ust. § 142 odst. 3 o.s.ř, vyšel z toho, že žalobkyně byla co do základu úspěšná, rozsah a výši nákladů řízení specifikoval dle vyhl.č. 177/1996 Sb.
10. Rozsudek napadla odvoláním žalobkyně i žalovaná.
11. Žalobkyně brojila proti zamítavému výroku o věci samé, rekapitulovala, že trestním stíháním byly zasaženy její časové možnosti, utrpěla újmu na pověsti, osobní cti, lidské důstojnosti a dobrém jménu, bylo zasaženo do ústavně zaručených práv a svobod, do soukromého

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

a rodinného života, získala nálepkou pachatelky trestného činu v očích veřejnosti a bylo zasaženo do jejího psychického zdraví. Poukazovala na to, že nemá účinné prostředky, jak získat ke srovnání rozhodnutí z jiných řízení, v nichž nefigurovala. Soudu I. stupně vytýkala, že důkladněji nevyhledal obdobné případy, že jí přičítá k tíži počinání jejího manžela v průběhu trestního stíhání, zdůraznila, že ona sama se na délce trestního řízení nijak nepodílela a dovozovala, že skutečnost, že trestně stíhán byl i její manžel, by měla vést k navýšení zadostiučinění, které by jí mělo být přiznáno. Měla za to, že soud I. stupně nevzal v potaz jedinečné okolnosti případu spočívající v tom, že byla trestně stíhána poprvé a současně s ní byl trestně stíhán i její manžel. Dovojovala, že výše zadostiučinění by měla plnit také generálně prevenční funkci. Přiznanou částku finančního zadostiučinění měla za nepřiměřeně nízkou. Navrhla, aby rozsudek soudu I. stupně byl v zamítavém výroku o věci samé změněn tak, aby jí byla přiznána částka 2 400 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 12.4.2013 do zaplacení, aby jí byla přiznána náhrada nákladů řízení.

12. Žalovaná brojila proti vyhovujícímu výroku o věci samé. Poukazovala na to, že základní kritéria pro posouzení imateriální újmy byla stanovena v rozhodnutí NS sp.zn. 30 Cdo 2813/2011, a jsou jimi povaha trestní věci, délka trestního řízení a jeho následky pro poškozeného. Soudu I. stupně vytýkala, že pokud jde o následky trestního řízení pro žalobkyni, tyto měl za prokázané z výpovědi žalobkyně a jejího manžela, aniž by přihlédl ke všem okolnostem provázejícím uvedené trestní řízení, v této souvislosti zdůraznila obstrukční chování manžela žalobkyně, nebýt kterého, trestní řízení mohlo pro žalobkyni skončit mnohem dříve s příznivým výsledkem. Namítala, že počinání manžela žalobkyně by nemělo být přičítáno k tíži státu. Dovojovala, že jí poskytnutá náhrada ve výši 20 000 Kč je dostatečným zadostiučiněním. Rozporovala výši žalobkyni přiznaných nákladů řízení, namítala neúčelnost některých úkonů právní služby, za něž byla náhrada přiznána, jedná se zejména o opakované porady s klientem, vznesení námítky podjatosti, žádost o odročení jednání a návrh na doplnění dokazování. Navrhla, aby vyhovující výrok rozsudku soudu I. stupně o věci samé byl změněn tak, aby žaloba byla zcela zamítnuta, aby tomu odpovídajícím způsobem bylo rozhodnuto o nákladech řízení.
13. Žalobkyně a žalovaná se navzájem vyjádřily k odvolání protistrany, v těchto vyjádřeních zopakovaly svoji soudu již dříve předestřenou argumentaci.
14. Odvolací soud rozsudkem ze dne 15.6.2017 č.j. 17 Co 454/2016-448 rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícímu výroku o věci samé změnil tak, že žalobu o zaplacení částky 80 000 Kč s příslušenstvím zamítl, v zamítavém výroku o věci samé rozsudek soudu I. stupně potvrdil, když dospěl k závěru, že žalobkyni popisovaná újma nedosáhla intenzity odškodnitelné nemajetkové újmy, že vznik nemajetkové újmy v souvislosti s nezákonným rozhodnutím nebyl prokázán.
15. K dovolání žalobkyně Nejvyšší soud ČR rozsudkem ze dne 29.4.2019 č.j. 30 Cdo 5761/2017-471 rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15.6.2017 č.j. 17 Co 454/2016-448 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Odvolacímu soudu vytkl, že se odchýlil od hodnocení důkazů soudem I. stupně, tyto důkazy (zejména účastnickou výpověď žalobkyně) hodnotil jinak, aniž by je sám zopakoval, že rozhodnutí je do jisté míry vnitřně nekonzistentní, když tvrzení žalobkyně o vzniku nemajetkové újmy pokládal za nedostatečná a neprokázaná a současně dovodil, že jí újma nevznikla. Závěrem uvedl, že tvrzení žalobkyně o nemajetkové újmě obsahují relativně obvyklý popis následků, které mohou v důsledku vedení trestního stíhání vznikat, je třeba zjistit, zda skutečně vznikly a jaké intenzity byly, zvážit, zda vzhledem ke konkrétním okolnostem případu by se i jiná osoba v obdobném postavení jako žalobkyně mohla cítit být osobou poškozenou a hodnotit zda-li daným následkům odpovídá kompenzace, popřípadě v jaké formě a výši.

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

16. Odvolací soud v dalším řízení znovu přezkoumal z podnětu podaných odvolání napadený rozsudek, včetně řízení, které mu předcházelo dle ust. § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o.s.ř., a dospěl k závěru, že odvolání nejsou důvodná.
17. Podle ust. § 5 zákona č. 82/1998 Sb. (dále také jen zákon) stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena
- rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním,
 - nesprávným úředním postupem.
14. Podle ust. § 31a odst. 1 zákona bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.
15. Podle ust. § 31a odst. 2 zákona zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.
16. Objektivní odpovědnost státu za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím je dána tehdy, jsou-li kumulativně splněny tři podmínky: 1) nezákonné rozhodnutí, 2) vznik škody či nemajetkové újmy, 3) příčinná souvislost mezi nezákonným rozhodnutím a vznikem škody či nemajetkové újmy. Existence těchto podmínek musí být v řízení poškozeným – žalobcem tvrzena a prokázána, forma a případně výše finančního odškodnění se potom odvíjí od konkrétních okolností případu. Při stanovení formy či výše zadostiučinění je nutno vycházet především z povahy trestní věci, též z délky trestního stíhání, a především dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namístě pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012 sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 publikované pod R 122/2012, ze dne 9.10.2017 sp. zn. 30 Cdo 4818/2015). Vyšší odškodnění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním nelze stanovit mechanicky, matematickým výpočtem, musí spočívat v posuzování individuality prokazaného (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012 sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 publikované pod R 122/2012, ze dne 21.8.2012 sp. zn. 30 Cdo 2256/2011, ze dne 9.9.2015 sp. zn. 30 Cdo 2200/2015).
17. V souzené věci není sporné, že žalobkyně byla trestně stíhána pro přečin neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo nebytovému prostoru, za který hrozí trest odnětí svobody až na dvě léta nebo peněžitý trest, že trestní stíhání trvalo od 15.9.2010 do 3.5.2012, tedy 1 rok a 8 měsíců, že žalobkyně byla obžaloby zproštěna, že žalovaná žalobkyni za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním na základě předběžného projednání nároku odškodnila částkou 20 000 Kč.
18. Soud I. stupně ve věci provedl dostatečné dokazování, správně zjistil skutkový stav a věc správně posoudil po právní stránce. Odvolací soud se shoduje s jeho závěrem, že zákonné podmínky vzniku odpovědnosti žalované dle zákona byly splněny, že je dána existence nezákonného rozhodnutí, že žalobkyni vznikla v příčinné souvislosti s trestním stíháním nemajetková újma. Tvrzení žalobkyně o nemajetkové újmě má shodně se soudem I. stupně za dostatečná a za prokázána její účastnickou výpovědí. Soud I. stupně rovněž správně dovodil, že s ohledem na konkrétní okolnosti případu by se i jiná osoba v obdobném postavení jako žalobkyně cítila být osobou poškozenou, že každé trestní stíhání představuje významný zásah do osobního života. Soud I. stupně se v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu reprezentovanou zejména rozhodnutím ze dne 27.6.2012 sp. zn.

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

30 Cdo 2813/2011 publikovaným pod R 122/2012 zabýval povahou trestní věci, délkou trestního řízení a jeho dopady do osobnostní sféry žalobkyně. Odvolací soud má shodně se soudem I. stupně za důležité pro posouzení intenzity zásahu do imateriální sféry žalobkyně, že žalobkyně byla osobou netrestanou, bezúhonnou, požívající jak v osobním, společenském tak i pracovním životě dobré pověsti, že trestní stíhání, které víceméně vyplynulo z občanskoprávního vztahu mezi pronajímatelem a nájemcem bytu, bylo pro žalobkyni překvapivé, šokující, vyvolalo v ní nervozitu, podrážděnost, obavy z výsledku trestního stíhání, znamenalo pro ni ztrátu času způsobenou nutností účastnit se úkonů trestního řízení, porad s advokátem, který nebyť trestního řízení mohla využít ve prospěch svého osobního, rodinného a profesního života. Z uvedeného odvolací soud ve shodě se soudem I. stupně dovozuje, že v souzené věci není na místě odškodnění ve formě konstatování porušení práva, ale že následkům, kterým žalobkyně musela v důsledku trestního stíhání čelit, je odpovídající zadostiučinění v peněžité formě.

19. Odvolací soud se při přezkumu rozhodnutí soudu I. stupně zabýval otázkou, v jaké výši by se žalobkyni mělo dostat finanční náhrady nemajetkové újmy, dle kritérií nastavených rozhodnutím publikovaným pod R 122/2012.
20. Povaha trestní věci v případě žalobkyně nebyla mimořádně závažná, neboť žalobkyně byla stíhána pro přečin, byla ohrožena trestem odnětí svobody v délce do dvou let, nebo peněžitým trestem. Délka trestního řízení byla s ohledem na konkrétní okolnosti přiměřená. Zde však odvolací soud považuje za nutné zdůraznit, že obstrukční jednání manžela žalobkyně nelze přičítat k tíži žalobkyni, jak požaduje žalovaná, současně ale toto nelze přičítat ani žalované, jak požaduje žalobkyně. Žalobkyně žádala, aby výše finančního odškodnění byla navýšena z důvodu, že spolu s ní byl trestně stíhán i manžel, výslovně však sdělila, že nežádá odškodnění za trestní stíhání manžela, jen považuje společné trestní stíhání její i manžela za okolnost, která by měla být v její prospěch vzata v úvahu. V tomto směru odvolací soud její názor nesdílí, současné trestní stíhání manžela se na její imateriální újmu, jak ji popisovala, nijak neprojevalo. Za trestní stíhání manžela se náhrady nemajetkové újmy nedomáhá, od počínání manžela v trestním řízení se distancuje (zdůrazňuje, aby jí nebylo přičítáno k tíži), odvolací soud neshledal žádný důvod, pro který by žalobkyni měla být přiznána vyšší náhrada jen za to, že trestně stíhán byl i její manžel. Trestní stíhání mělo dopad do osobnostní sféry žalobkyně, její tvrzení jsou v tomto směru logická a odpovídají tomu, jak by se cítil každý jiný netrestaný a bezúhonný člověk, který by se ocitl v obdobné situaci, který by byl zcela bezdůvodně trestně stíhán a téměř dva roky by byl vystaven trestnímu stíhání.
21. Soud I. stupně se snažil nalézt srovnatelný případ náhrady nemajetkové újmy, odkázal na rozhodnutí NS sp. zn. 30 Cdo 2813/2011. Odvolací soud v této souvislosti poukazuje na věc sp. zn. 30 Cdo 3212/2015 v níž se žalobce domáhal zaplacení částky 1 297 500 Kč jako nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání pro ublížení na zdraví a nebezpečné vyhrožování, řízení trvalo 2,5 roku, byl obžaloby zproštěn, dovolací soud zrušil rozsudky soudu I. a II. stupně, měl za správnou úvahu o odškodnění v rozmezí 90 000 až 100 000 Kč. Ve věci sp. zn. 30 Cdo 2586/2016 se žalobce domáhal zaplacení částky 1 297 500 Kč, když trestní stíhání pro přečin neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo nebytovému prostoru bylo zastaveno, řízení trvalo necelý rok, soudem I. stupně mu bylo přiznáno zadostiučinění ve výši 10 000 Kč, odvolací soud rozhodnutí změnil, s tím, že dostatečné zadostiučinění představuje konstatování porušení práva, dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil, neboť nebyla dostatečně a správně vyhodnocena otázka souběžně probíhajících trestních stíhání.
22. Jak soud I. stupně tak i soud odvolací se snažil v souladu s rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 16.9.2015 sp. zn. 30 Cdo 1747/2004 nalézt srovnatelné případy náhrad nemajetkové újmy, nutno uvést, že je primárně na žalobci, aby zvolil přesvědčivé srovnání, podle kterého jeho újma z hlediska spravedlnosti není menší než újma jiná, za kterou se přiznává minimálně žalovaná částka.

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

Žalobkyně namítala, že nemá jak získat ke srovnání jiná další rozhodnutí, tato argumentace je lichá, je zastoupena advokátem, tedy profesionálem, který musí běžně pracovat se s judikaturou, krom toho jsou rozhodnutí Nejvyššího soud veřejnosti přístupná. Žalobkyně ke srovnání nabídla případ, který rozhodně nepodporuje její žalobní požadavek.

23. Za tohoto stavu věci dospěl odvolací soud k závěru, že výše zadostiučinění, která byla žalobkyni napadeným rozhodnutím soudu I. stupně přiznána odpovídá zásahu do její imateriální sféry, jde o odškodnění zcela odpovídající hledisku obecné slušnosti i hledisku obecně sdílené představy o spravedlnosti. Žalobkyně subjektivně požaduje odškodnění v milionových částkách, ty ovšem neodpovídají dopadům trestního stíhání do její sféry, nedošlo u ní k tak závažným následkům (např. rozpad rodiny, trvalá ztráta sociálních vazeb), které by mohly odůvodnit vyšší odškodnění. Argumentace generálně prevenční funkcí odškodnění je lichá, odškodnění dle zákona musí odpovídat konkrétním okolnostem tohoto kterého případu. Požadavek na zaplacení částky dalších 2 400 000 Kč má odvolací soud za přemrštěný.
24. S ohledem na všechny shora uvedené důvody byl rozsudek soudu I. stupně v napadeném vyhovujícím výroku o věci samé (II) a v zamítavém výroku o věci samé (II.) co do zaplacení částky 2 400 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 12.4.2013 do zaplacení, jako věcně správný potvrzen podle ust. § 219 o.s.ř. V zamítavém výroku o zaplacení úroku z prodlení z částky 80 000 Kč od 5.2. do 11.4.2013 zůstal rozsudek soudu I. stupně odvoláním nedotčen.
25. Ve výroku o nákladech řízení byl rozsudek soudu I. stupně dle ust. § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. změněn jen pokud jde o jejich výši, neboť soud I. stupně žalobkyni přiznal odměnu za více úkonů právní služby, než za které odměna náleží a nevzal v úvahu, že část řízení probíhala o spojených věcech. Náklady žalobkyně za řízení před soudem I. stupně dle odvolacího soudu tvoří odměna za 11 úkonů právní služby po 4 260 Kč, dle ust. § 11 odst. 1 písm. a), d), g), k) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále také jen vyhláška), za převzetí věci a přípravu zastoupení, za podání žaloby, za účast u ústního jednání dne 23.5.2013, 20.6.2013, za poradu před prvním jednáním ve věci, za odvolání proti prvnímu rozsudku soudu I. stupně, za vyjádření k odvolání žalované, za účast u odvolacího jednání dne 5.6.2014 a dne 24.6.2014, za poradu před druhým jednáním u odvolacího soudu dne 9.6.2014 a za podání dovolání, z tarifní hodnoty 78 545 Kč, neboť předmětem řízení v té době byla náhrada nemajetkové újmy - tarifní hodnota 50 000 Kč a náhrada škody – tarifní hodnota 28 545 Kč. Dále tvoří náklady žalobkyně odměna za pět úkonů právní služby po 3 100 Kč, za účast u jednání dne 4.3.2016, 4.5.2016, za písemné vyjádření ve věci ze dne 4.5.2016, za dvě porady dne 1.3.2016 a 2.5.2016, předmětem řízení již byla jen náhrada nemajetkové újmy – tarifní hodnota 50 000 Kč. K tomu žalobkyni náleží 16 režijních paušálů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 vyhlášky, náhrada za ztrátu času 7 200 Kč, náhrada cestového za advokáta 10 412 Kč a za samotnou žalobkyni 2 990 Kč, náhrada daně z přidané hodnoty 17 802,12 Kč. Celkové náklady žalobkyně dosáhly částky 105 564,12 Kč. Žalobkyni z toho náleží náhrada 76 % nákladů tj. částka 80 228,64 Kč, a to podle propočtu nákladů dle poměru úspěchu a neúspěchu, dle vzájemného poměru tarifních hodnot, vypočtená dle rozhodnutí NS ze dne 20.12.2016 sp. zn. 30 Cdo 1435/2015. Další žalobkyni účtované úkony právní služby za další porady s advokátem, za předložení důkazních návrhů, za vznesení námítky podjatosti, za převzetí věci jiným advokátem, neměl odvolací soud za účelné, způsobilé být v rámci náhrady nákladů řízení dle vyhlášky proplaceny. Jinak, co do základu a splatnosti byl tento výrok jako věcně správný potvrzen podle ust. § 219 o.s.ř.
26. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 ve spojení s ust. § 142 odst. 2 o.s.ř., za situace, kdy žalobkyně i žalovaná napadly rozsudek odvoláním, žádná z nich s odvoláním neuspěla.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2, ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení, jen za podmínek stanovených v § 237 o.s.ř.

Praha 3. října 2019

JUDr. Ivana Kotrčová v. r.
předsedkyně senátu